

A'
CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDLMÉVEL.

Nro i.

Költ Bétsben, B. Álfzöny Havának (Januáriusnak)
 1-ső napján 1802-dik Elztendőben.

B é t s.

Mai nap, úgymint új elztendő napján, dél
 előtti tíz óra tájban, fel-gyülekeztek az itt lévő
 mind két nemü Méltóságok a' Cs. K. Udvarba,
 Ő Felségek tiszteleterére; kiki a' leg drágább öltö-
 zetében, 's hintájában. Az Udvari Fő Tisztek,
 minéműek a' három Gárda Kapitányok, a' Fő
 Vadász Mester, a' Fő Lovász Mester, és az Ud-
 vari Marsal, külön külön igen nagy pompával
 mentek az Udvarhoz, a' Gárda Kapitányok 16
 háton, a' Testőrzoik előtt, a' többiek pedig hat
 lovas hintóban, kik előtt számtalan tselédek, va-

A

dászk, erdő-tisztek, 's egyéb udvari hivatalokat viselők gyaloglottak. Ezek között Hertzeg Eszterházy Miklós Fő Ispány és Generális, ki a' Nemes Magyar Testörző Sereget vezette fel az Udvarba, mindenek szemeit magára vonta. Elöl mentek két kapussai, négy kengyel futók húsz inasok, 4 vadászok, mind ezüstel gazdagon ki-varrott köntösökben, azután hat huszárok, pillangókkal szélesen ki-varrott ruhákban. Ezeket követték huszon négy házi Tisztek, úgy mint komornyíkok, contrallórok, szakátsok, és a' házi gazdagságra vígyázó Mester, minnyájan arannyal igen gazdagon ki-varrott öltözetekben. Vóltak két úgy nevezett Page-k (nemes ifjak) is Magyar kurta ruhában; világos kék színű gazdag készületekkel. Itt jöttek már hat igen szép paripák, hat lovász legényektől vezettetve. Mindenik paripát más és más kantár, nyereg fzerszám és zsabrák ékesített megbetsülhetetlen sok ezüst és arany drágaságokkal ki-rakva. Ezen gyalog menő sorokat követte már a' lovasok sora. Leg elöl ment a' Hertzeg két Lovász Mestere pompás öltözetekben, azután jött a' Magyar Testörző Seregnek elöl menő tsapatja. — Most láttuk már Eszterházy Ő Hertzegségét nagy fényességében, ki alatt egy déltzeg alma szörű paripa tántorgatott igen nagy kellemetességgel. Tsak a' kalpagján közel száz ezer forintot érő brilliánt ékességek tündöklöttek sokféle gyönyörű formákban. A' mente, dolmány, nadrág, egészen ki van szám nélkül való nagyobb és kisebb jóféle gyöngy szemekkel szélesen rakva :

a' gombjai pedig smaragd 's gyémánt kövekből, és gyöngyökből vannak módosan özfűze szerkesztve. A' kard markolatja, hüvelye egész végig, mind a' két felől, gazdagon ki van rakva briliántokkal, a' szemek ki-magyarázhatalan gyönyörűségére. A' mente-kötő nagy gyémánt kövekből, és a' hő fejérségével vetekedő nagy gyöngy szemekből áll. A' tsizma bojtja, sinára, 's sarkantyúja is nagyon tündöklének a' briliántoktól. A' Hertzeg után lovaglott a' Nemes Magyar Nemzet Testörző serege, mely a' temérdek sok Nézőknek szeméit és szíveket egy formán ostromlotta tsillámló gyönyörű tekintetével. A' vállokon függő párdutz bőr igen nagy ékességére szolgált kinek kinek. Végre ment a' Hertzeg hat lovas üres hintaja.

Mind a' lovak szerfszámai, mind a' hintó, ragyogtak a' reájok pazérlott aranytól. Ő Felségek 11 óra után mentek az Isteni szolgálatra, azután, a' felgyült mind két nemű Méltóságoktól körül véve, ebédhez ültek, 12 Királyi vérből való Atyafiaknak társaságában. Ebéd alatt gyönyörű muzsika vólt. Ama híres Marchesi énekelt Sal éneklő leány-aszfzonnyal: az iffjú Tomasini pedig, igen szép Concertet hegedült Ő Felségek 's a' Fő Fő Méltóságok nagy megelégedésére. Tomasini Kis Martonban született, 's Hertzeg Eszterházy szolgálatjában vagyon.

Hrg. Galitzin, Orosz Követ, sok esztendőig Bétsben lakott, 's itt fekszik Bétshez 1 órányira Dornbach szomszédságában, az ott lévő hegyen kerített igen kies kertjében. Ez a' Hrg,

közel egy millió Rúbelt tett le Moskauban, mellynek interesséből, magának a' fundátornak tzelja szerint, egy oly épületet állítottak fel, melly nagyságára és gyönyörűségére nézve, Moskaunak igen nagy dísz ad, 's az el nyomorodott szegényeknek Ispotály gyanánt szolgál. — A' kit az Isten pénzel meg áldott, 's annak nagyobb részt, a' meg nyomorodott ember társainak táplálására fordítja, nem teszi e' a' magát érdemesé a' mi háláadatosságunkra, akarmelly Nemzetből legyen is az, a' ki ilyen módon veszi hasznát a' vagyonjának?

A' közelebb múlt hónapban nyert itt Orvos Doctori Diplomát Ferentzi József Erdélyi Hazánkfia, 's nevezetesen N. Csík-Székbén Gyergyó Újfaluj fi. Különös szorgalmatossága által szerzett esmérteinek nyilván való bizonyosságát adta a' Diploma megnyerése előtt tartatott három ízbéli próbatételekben, mind az Orvosi Tudományban, mind a' Bábaságban, a' külső nyavalyák', szemek', és ezenkívül a' Marhák gyógyításában; ezzel kívánván megmutatni, hogy szüntelen szemei előtt tartotta tanulása alatt, a' Hazája eránt tartozó különös háláadatosságot, úgy mint a' mellynek Stipendium név alatt nyert jöltévő költségén folytatta őt esztendőig tanulását. Szoros kötelességének esméri háláadatossága mellett az is, hogy tavaszfzal Hazája szolgálatjára viszfza térjen.

A' múlt esztendőnek elenyészéséről következő Parte tzedulat (Jelentést) botsátott valaki nyomtatásban:

Madame Tempi Passati, ki törzsökös

Familiájának tziemerét, valamint szinte a' Házi keresztnek Rendjét magától Évától nyerte, — 's még olykor viseli is, tudósítja a' világot az ő szerelmes Hitves Társának, Nagyságos Anno Passato Úrnak gyászos haláláról, ki minekutánna Nivose, Pluviose, Ventose, 's a' t. tizenkét fiait a' szél ütés, a' fársángi betegség, nagyobb részént pedig a' vízi kórság által elvesztette, maga is el-erőtlenedvén, pálya futását el-végezte, Decembernek 31-dik éjtfszakáján, életének 366 dik napjában. Az ő Öröksége Anno Futuro nagy reménységű Úrfi, a' Halottat minden pompa nélkül el temettette az örökség templomának kriptájába, ezen szókat vágatván a' koporsójára; Itt nyugszik a' Tizenkilentzedik század zsongéje, melly, mint a' piros hajnál, kedvezett ugyan a' Békességgel, de a' hánykódások 's vilzontagságoknak magvát a' Föld-golyóbissán felejtette.

Magyar Ország.

Pest Dec. 25-dikén: Ma múlt ki itt a' világból Méltóságos Felső-Büki Nagy József Ő Nga, Sz. István Rendjének Közép Keresztes Vitézze, a' Fels. Királyi személyes jelenlételnek Törvénybéli Helytartója (Personalis Praesentiae Regiae in Judiciis Locumtenens) Kir. Tanácsos, T. Nemes Pest, Pilis és Solt törvényesen egygyesült Vármegyék Fő-Ispányi Hivatalának Adminisztrátora. — Csomaközről is, melly Szathmár Vármegyében fekszik, nem régen, azt a' szomorú hírt vettük, hogy Mélt. Bárá Méfzáros János Feldmarsal Lieutenánt Ő Nga, egy Magyar

Lovas Regementnek Proprietáriussa, Növ. 25-dik napjan meg halálozott. Halála előtt három nappal még el érte azt az örömet, hogy az igen jól nevelt kedves leányát, egygyetlen egy gyermekét, Mélt. Gróf Teleki Lázló Ő Nagyságához, boldog emlékezetű Gróf Teleki József Korona Ör-zőnek nagy érdemű fiához, férjhez adta.

A mi kedves Bogdánitsunk is, a' Budai Astronomia-Observatoriumnak Adjunctussa, igen terhes betegségben sínlódik, 's tsak nem kétségbe estünk már drága élete felől. Ez a' Tudós Hazánkfia bé járta Horvát, Tót és Magyar Ország fzeleit a' Fels. Király költségein, 's sok helyeket astronomice meghatározott, egy jó hazánk-béli közönséges mappának készítésére nézve. Mélt. Báró Podmaniczky József Helytartó - Tanácsos Úr Ő Nagysága, mind a' tudományoknak, mind a' tudós férjfiaknak hathatós Pártfogója, mindent el követett, hogy ezt a' nagy Mathematicusunkat életbe megt rtha sa a' Nemzet javára és ditsösségére. Arra nézve lehozat a Bogdanitsunkat a' Budai várból, 's költségén hol egy, hol más ferdőbe vitette a' nyáron által, itt pedig szállást fogadott számára Kilián derék Könyv-árosunknál, a' hol gyógyította ja 's mint érzékeny szívű atya, ápolgátja. — Adj.nak az Egek sok illy Nemes Lelkü Metzenásokat, a' tudományoknak, és mesterségeknek Hazánkban való gyarapítására.

December 2-dikán egy nagy szereztsétlenség érte az Egri vár falainak egy nagy részét; A' hofzszas esőzések által járván az egyébaránt is már roskadt falakat, két ízben megindulván földig

ledüledeztek, 's a' hozzá közel lévő házak közzül kettőt egészfzen eltemettek, tiz szerentsétlen személyekkel egygyütt, sok más épületeket is pedig nagyon megrongáltak. A' még fenn álló része a' vár falainak, hasonló szerentsétlenséggel fenyegeti az latta fekvő házakat. — Liptó Vármegyében már Nóvenemberben hó fedte a' köröskörnyül fekvő magas hegyeket, de December elején meglágyúlván az idő, 24 óráig tartott sebes eső mindenütt megindította a' felolvadott havat, 's kevés idő alatt, az egész hegygyel körül kerítettett Vármegyét elborította a' bérizekről rettenetes zuhanással lesiető víz árja. Leírhatatlan károkat okozott ez a' tsapás, mind a' falukban, mind a' szántó földéken, 's kivált a' marhákban. Legtöbbet szenvedtek még is azok a' faluk, mellyek a' Vág vize mellett fekszenek; a' mély folyó vízről minden hidakat elszaggatott a' víz, 's a' partjához közel fekvő házakat úgy el seprerte, hogy helyekre is alig lehet rá esmerni.

Frantzia Ország.

Párisból Dec. 14-dikén. A' Fő Konzul még el nem utazott Lionba, hol a' Cisálpinai Deputatusok kétség kívül már mind jelen leznek. — Menou Egyiptomban volt Fr. Fővezérhez olyan parantsolat küldödött, hogy kitöltvén Marsiliában a' veszteglő 40 napokat, onnan egyenesen Lionba utazzon, 's ott fog a' Fő Konzul vele beüzelleni. — A' mi Kormányfzékünk újra eleibe terjesztette a' Regensburgi Diétának, hogy ideje volna már a' meg károsodott Birodalmi örökös

Fejedelmeket kielégíteni. A' Bresti hajóssereg még eddig sem indult ki a' kikötőkelyből. Annak Generális Kapitánya Le Clerc (a' Fő Konzul sógora) Párisba küldött a' napokba, hogy Toussaint Louverture teméntelen feketéket (szeretseneket) készít az ellentállásra, 's azokat szüntelen gyakorolja a' fegyverben.

Páris Dec. 14-dikén. Polgár Bertholet, a' Nemzeti Institutum 7-dik Decemberei ülésében, az Egyiptomi Institutum egy tagjának, Polgár Fourniernek, a' Touloni vészteglő házból (kontumázt házból) írott levelét olvasta fel, melyben ez a' tudós, az Egyiptom felső részében tett több vizsgálódásai között, a' 12 égi jelek sok abröntsaira (Zodiakusokra) esmert, és azokat le is rajzolta magának, melyek, a' mint ő mondja, tökéletesen meg erősítik Polgár Dupuisnek, az égi jelek eredete, és régisége felől való theóriáját.

Polgár Dupuis, egy, 1781-ben kiadott munkájában, hihetőnek mondja, hogy az égi jelek abröntsa, melly a' Görögöktől jött hozzánk által, Egyiptomban vette a' maga eredetét, legalább is öt ezer esztendővel a' mi Respublikánk kezdete előtt; Ambár pedig ő, a' maga ezen dolog felől való értelmét úgy adja elő mint vélekedést, meg vólt ő mindazáltal ennek igazsága felől győzöttetve, és az Egyiptomban tett új tálmányok is erőssen bizonyítták ennek a' vélekedésnek valóságát.

A' Brüsseli levelek szerént Lord Cornwallis Kurírt küldött már Londonba, arról akarván a' Kormányfiséket tudósítani, hogy ő közötté és

~~Benapárte~~ József között a' tanátskozások már elkezdődtek, 's úgy intézték el a' dolgot, hogy azok, egy nap az egygyik Fél, másik nap a' másik Fél tellyes hatalmú Követjénél tartassanak. Minekutánna a' két Hatalmasság között a' békeség egészen tökéletességre megy, azután fognak még a' több Európai Hatalmasságok között, valamelly igen hoszfszas békesség fundamentomának megvetésére nézve a' Tanátskozások elkezdődni.

Polgár Comolli, a' Turini kép faragó Acaadémia Igazgatója, tizen harmadfél lábnyi magaságú formában faragta ki Párisban a' Fő Konzul képét, azt ábrázolván ki benne, miképpen dugja ez a' győzedelmes Héros kardját hüveljébe.

Brüsselből Dec. 4-dikén. A' Hollandiából jött tudósítások szerént Dewinter Admirális most a' Texedi hajós-sereg megvizsgálásában foglalatoskodik, és egyszersmind azon Seregek megfigyelésében is, mellyeknek hajóra kell ülni. Ugyan ezen tzből Flessingbe is elkell az Admirálisnak utazni. Úgy gondolják közönségesen, hogy ezen két hajós-seregek, ki nem fognak addig evezni, míg a' N. Britanniai Kormányfűzékkal erre nézve, némelly előre való végezések nem tétettnek.

Anglia.

Londonból Dec. 6-dikán. Napkeleti Indiából olyan hivatalbeli tudósításokat vett a' Kormányfűk, hogy Carnatic derék tartománynak eddig volt Fejedelme Mahomed Ally Chan meghalálozott, és hogy a' tartományt az Indiai ke-

reskedő Társaság Anglia részére mindjárt elfoglaltatta, úgy azomban, hogy a' megholt Fejedelem Fijának holtig való penziót rendelt. Carnatic Tartományának lakosi két millióra tétettnék, a' nagysága közlel annyi mint Angliának, 's fizet adó név alatt esztendőnként, 13 milló forintot. — A' mit már most öfzszeséggel Asiában bir az Indiai Társaság nagyságára nézve, tefz annyit mint egész Frantzia és Olasz Ország egygyütt véve. A' nép száma is reá megy azon bírtokokban 22 millió lélekre.

Londonból Dec 9-dikén. Terhes vólt a' közelebb múlt esztendő Angliára nézve, egyedül a' háború folytatása miatt, megtetszik abból, hogy elrekesztettvén az Európai búza termő Országokkal való kereskedésnek útja, kéntelenek vóltunk az életet, vagy Amérikából, vagy Pruszfiából izzonyú drága pénzen szállítani. A' mint legközelebb felvettett, tsak ebben az esztendőben 165 millió forint áru élet (többnyire búza) szállítattott bé Angliába. Ennek a' teméntelen summa pénznek nagyobb részét Danzig nyelte el; ez a' város lsg-nagyobb kereskedést üz mostanában, a' régi Lengyel Ország gazdag búza terméseivel. — Egy úttal azt is felvetették Angliában, hogy hát onnan, hány millió forint áru portéka, kávé, bors, gyömbér, fahéj, herbaté, szeretsendió 's a' t. szállítattott ki más Országokba; és az ezekért bé-hordatott Summa 451 millió foriatra ment. A' mit pedig Nagy Britannia öfzszeséggel már mind életért, mind más termésekért és portékákért más Országokba kiadott, 330 millió forintra tétetik.

Londonból Dec 10 dikén. A' mi Petersbur-
gi Követünk Lord Sz. Helens, Angliára né-
ve igen hasznos kereskedést illető Egygyességre
lépett az Orosz Császári Udvarral. — Chinából
a' napokban hét nagy hajók érkeztek meg ti-
zenkét millió font jóféle herbaté-vel. — —
— Egy Billington nevű Afzszony legkellemete-
sebb 's híresebb éneklő most egész Londonban
a' Teátromon, a' honnan teméntelen kintset
gyűtött már a' torkával. Az idei keresménnye
reámegy máris 124 ezer forintra, ezt pedig mind
a' torkával kereste. — Egy Demerary-ból (Dé-
li Amérikából) Sept. 27 költ levélben ezt olvas-
suk: A' napokban igen sok emberek gyülekez-
tek öfzve, de tsák távolról, egy, a' tengerpart
mellett való közsziklán heverő rettenetes, mint-
egy 70 lábnyi hosszúságú, és egy tele pamut-
zsák vastagságú kígyónak szemlélésére, a' melly-
nek meglövésére egynéhány vadászok rendeltet-
tek.

London Dec. 11 dikén. Az a' híre, hogy
a' Fő Konzul felesége, mihelyt a' békekesség Ami-
ensben meg készül; Londonba fog el utazni. —
Lord Nelsonról azt beszélik, hogy valami titkos
követtségbe küldődött, de hogy hova, még nem
tudódik. A' napokban sok hadi és szállító ha-
jók érkeztek meg katonasággal meg rakodva,
Égyiptomból Portsmouthba.

Hutchinson Generálist Ország Bárájává ne-
vezte a' Király ilyen hozzá-tétellel Alexan-
driai Bárá; annak jelentésére, hogy ezen meg-
tízfeltetését Égyiptom viszfza vétele által érdem-

lette. — Azon hajóssereg, melyről mostanában írtuk volt, hogy olly nyakra főre sietett Irlandiának Bontrybay nevű kikötőhelyébe, 6 hónapi eleséget szedett a' hajóra, és napnyágoti Indiába fog evezni, hogy szemmel tartsa a' Domingóhoz siető Bresti hajóssereg mozdulásait, és előmenetelét. — Otto Polgár, a' ki Londonban a' békesség előljáró tizikkelyeinek nevét alá írta, a' Fő Konzul által Londoni Követté neveztetett mintegy 90 ezer forint elztendei fizetéssel.

A' híres Napper Tandy, ki Irlandiában pártot ütöt, 's azt az Országot a' Frantziák birtokává akarta tenni, arra büntetődött, hogy Austráliának Új Hollandia nevű igen nagy földjére vitessen Botany Bay-ba; a' mely felölelt végezés már tudtára is adatott.

Elegyes Levelek.

Rómából Dec. 2-dikán. Annak emlékeztére hogy VII-dik Pius Pápa Ő Szege, a' múlt hónapban vette által a' szokott pompás tzeremoniák között Pápai méltóságát és Státusait, emlékeztető pénzek is verettek; melyeknek egygyik oldalán az Ő Szentsége jól el-talált képe szemléltetik; a' másikon a' Szent Péter temploma, melynek oldalát a' kiderült nap sugári kezdik világosítani, 's körülötte ezen szók olvastatnak: Sol refulget; A' nap kiderül.

Stuttgard (Sváb Országban) Dec. 19-dikén. Tudtára esvén a' Baváriai Választó Fejedelemnek, hogy némely alattomban járó hitegetők, arra kélztetik az ő jobbágyait, hogy más idegen és

távol lévő tartományokba költözzenek ki, sőt hogy ezek a' tsábítók, valamely ketsegtető ígéretekkel tellyes írást is jártatnak alattomban a' nép között: olyan rendelést tétetett, hogy az említett írást valahol tsak lehet, fogják el, azokat pedig a' kik azt el terjesztik, rakják áristomba, hogy mint tsábítók meg büntetessenek; a' szökevény lakosok pedig, és a' kik akár engedelemmel, akár engedelem nélkül költöztek ki soha többé a' Választó Fejedelemségbe való vizsgálza menetelre, engedelmet nem nyernek.

A' Stockholmi legújabb és hiteles tudósítások szerint a' Nővember 3-dikán dühösködött orkán (kegyetlen szélvész) miatt, mindössze 200 különbb különbbféle nagyságú Svéd hajók szenvedtek a' Balticum tengerén hajótörést, többnyire pedig a' rajtok volt emberekkel egygyütt. A' Nagy Britanniai hajók között is szinte olly iszonyú prédálást tett a' Napkeleti tengeren ez az orkán.

A' Graubündeni lakosok egy írást adtak bé a' Cantonjokbéli Helytartónak, melyben igen érzékenyen panaszkodnak hazájok szerentsétlen állapota felől; úgymint a' melly a' háború alatt szenvedett sok nyomorúságok után sem nyerheté vizsgálza hajdani szabadságát. Azt óhajtják tehát, ezek a' ősi jussaiktól 's törvényeiktől megfosztott lakosok, hogy Gróf Sális, a' Graubündeni lakosok nevében Követ fővel küldetne az Amiens-i Gyűlésre, a' ki által talám véghez vihetnék még azt, hogy régi szabadságokat vizsgálza nyerjék. Ezen szavakkal fejezik be a' lakosok panaszló írásokat. „Ha ezen egyenes szívből szár-

mazott kérésünk meg nem halgattatna, sőt talán még helytelen tselekedetre magyaráztatna; már akkor egyebet nem tehetünk, hanem hogy szomorú sorsunkon siránkozzunk.“

Orsováról. Dec. 6 dikán. Abba fő a' feje már most Pasman Oglunak, hogy mi módon nyerhetné meg még egyszer a' Nagy Úr kegyelmét, mert Egyiptom vízfűze nyerése, 's a' Frantziákkal kötött békesség, nem kis szegyet ütöttek az ő fejébe; mióta pedig Belgrádban is helyre állott a' tsendesség, ugyan csak minden felől szorúl a' kaptzája; mivel sem az ő általa veretett hamis pénzeket nem akarja már most a' Nép elvenni, sem a' katonáit maga hívségében meg nem tarthatja, a' kik ötvenenként szöknek által a' Török Császári közelebb lévő Basákhöz.

Előszöri Híradás.

Minthogy én alól megnevezett, minden még most is birtokomban lévő Magyar Országi jószágaimat, ezen, vér szerént közeli való atyámfiainak, u. m. Özveggy Gróf Károlyné született Bárá Harucker Jóséfa Afiszonynak és a' Stockhammer Grófi Familiának, minden jussaimmal egygyütt általadni jónak találtam, és ő vellem az eránt megegygyeztem: ehhez képest mind azok, kiknek valamely praetensiójok volna, az eránt Bárá Boltza Péter General Major, Úrhoz folyamodjanak. Költ Bétsben Decemb. 22 dikán. 1801-ben.

Özveggy Gróf Sikovitsné,
született Bárá Harucker
Borbála.